Zpívalo se v Osvětimanech

Zpívalo se v Osvětimanech

Zpívalo se v Osvětimanech

Uspořádali a zpracovali Ludvík Běťák a Irena Brechličuková

© Ludvík Běťák, Irena Brechličuková 2004

ISBN 80-239-3894-0

OBSAH

Úvod 7

Sto vybraných písní 9

Písně a hudba v životě Osvětiman 110

Ediční poznámka 113

Seznam písní s odkazy na prameny 115

Seznam pramenů a literatury 119

ÚVOD

Písně mají svůj vlastní život, své tajemné cesty a proměny. O některých ovšem s jistotou víme, že se zpívaly a dodnes zpívají v Osvětimanech. Na „nesmrtelnost" v oblasti lidových písní nám založila už třicátá a zejména padesátá léta století devatenáctého, kdy František Sušil vydává svou proslulou a obsáhlou sbírku *Moravské národní písně s nápěvy do textu vřaděnými.* Ta zachovala mimo jiné jednatřicet záznamů krásných písní zapsaných právě v Osvětimanech. Pamětníci Sušilových sběratelů už nežijí, ale například jména, s nimiž se v zachovalých písňových textech setkáme, i po sto padesáti letech v Osvětimanech najdeme.

Pozdější sběry Fantišky Kyselkové pocházejí z třicátých let minulého století, záznamy Milady Bimkové a Anny Mlýnkové - Rýznarové z let sedmdesátých, sám jsem zapsal několik písní od své stařenky Marie Bubníkové ještě v osmdesátých letech minulého století. Dnes už pomalu začínáme patřit mezi pamětníky my sami. Není vyloučeno, že se někdo rozpomene na dosud nezapsanou písničku i dnes - vždyť v duši někdy dokonce ožívá i to, na co si už nikdo pamatovat nemůže.

Píseň vzniká v krajině lidské duše a odráží i přírodu, prožitky a vztahy, v nichž vznikala a ožívala. V duši se píseň nosí, uchovává nebo probouzí a přetváří, k duši směřuje. Jak někde napsal Leoš Janáček, lidová píseň není původně určena k předvádění. I ty staré písně především zachycují a vyjadřují stavy lidského nitra. Svědčí o tom, čím a jak člověk žil - jak se vyrovnával s láskou, radostí i bolestí, s prací, s přírodou, s životem i se smrtí, s Bohem. To druhé, co lidová píseň kromě svědectví přináší, je příležitost. Příležitost k návratu, k setkání, k vyjádření toho, co máme na srdci právě teď.

Ludvík Běťák

Poděkování:
Mgr. Milanu Augustinovi, prof. PhDr. Dušanu Holému, DrSc., Jiřímu Petrů, PhDr. Martě Toncrové za cenné konzultace, zpřístupnění archivních pramenů, přátelskou podporu a povzbuzení k práci; Jaromíru Machálkovi za pomoc při korektuře harmonizace písní; Mgr. Lubomíru Berkovi, Věře Mičkové a PhDr. Marii Náplavové za příspěvky k historii a hudebnímu životu Osvětiman; Ing. Josefu Bartoňkovi, Davidu Běťákovi, Jiřímu Petrů, Ing. arch. Michalu Říčnému a PhDr. Marii Náplavové za laskavé poskytnutí fotografií. Zvláštní dík patří Obecnímu úřadu v Osvětimanech a sponzorům, bez nichž by sbírka nemohla být vydána.

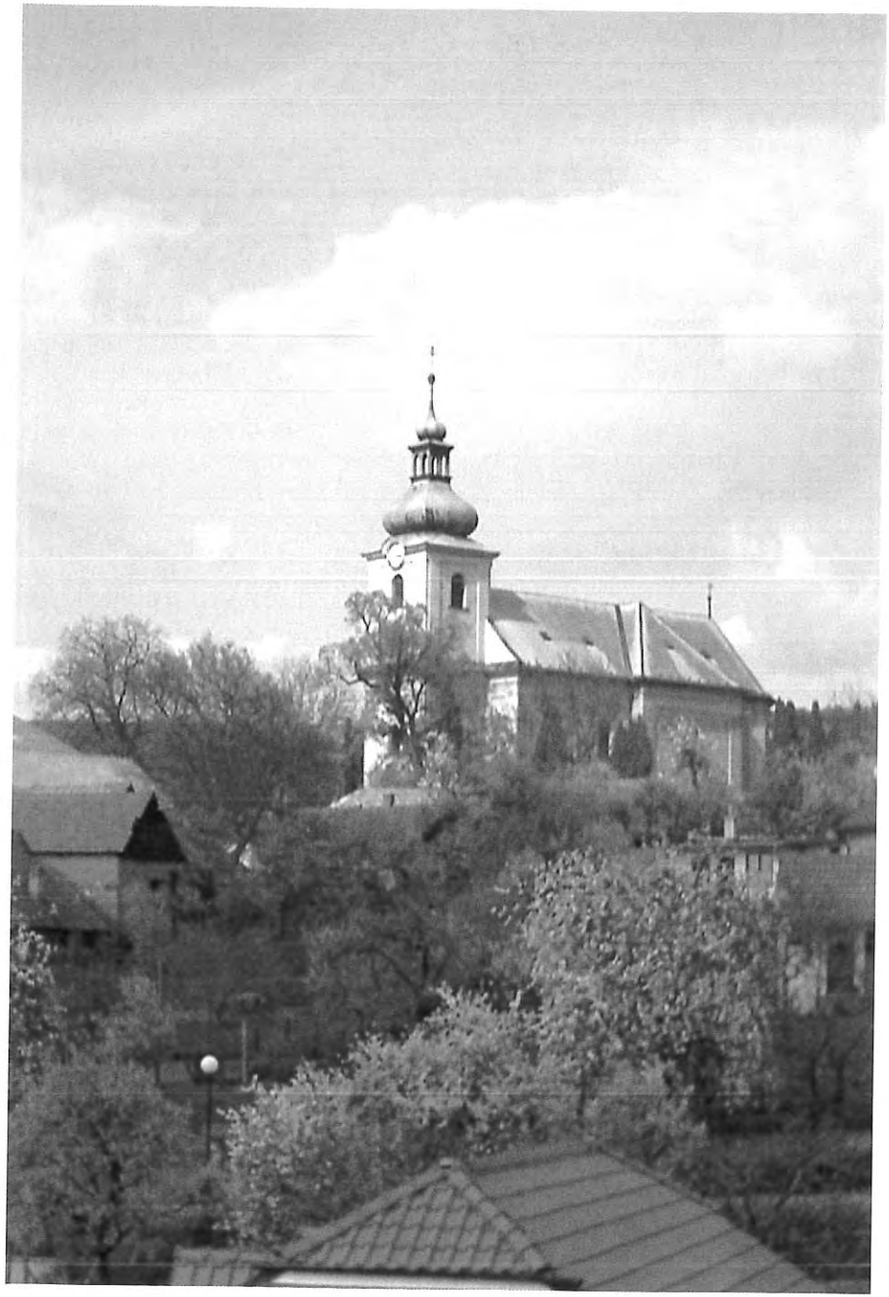

1. A já svoju ženu

[: A já svoju ženu
na jarmak poženu, :]
[: esli ju neprodám, :]
[: věru ju darmo dám. :]

2. A na Brně verbujú

1. A na Brně verbujú,
   já sem se dal na vojnu,
   má milá, neplač pro mě,
   dal sem se dobrovolně.

2. Pěkný bílý kabát mám,
   palaš sobě připínám
   a boty s ostruhama,
   su šohaj mezi vama.

3. Ach, Bože z nebe

1. Ach, Bože z nebe,
   já prosím tebe,
   starého muža mám.
   Rač mně ho vzáti,
   mladého dáti,
   ať hříchu nepáchám.

2. Ach, Bože z nebe,
   já prosím tebe,
   jak já mu zvónit dám?
   Na staré hrnce,
   hotové zvonce,
   tak já mu zvónit dám.

3. Ach, Bože z nebe,
   já prosím tebe,
   jak já ho pochovám?
   Na starém došku,
   zapřahnu kočku,
   tak já ho pochovám.

4. Ach, Bože z nebe,
   já prosím tebe,
   jak já plakat budu?
   Na jeho hrobě
   vyskočím sobě,
   co je mně po tobě.

4. Ach, kýž sem slavíčkem

1. [: Ach, kýž sem slavíčkem, :]
   [: tým malým ptáčíčkem. :]

2. [: Letěl bych přes moře, :]
   [: k Olivetské hoře. :]

3. [: Rozjímal bych zticha, :]
   [: co Kristus Pán říká. :]

4. [: Vzdychá otci svému, :]
   [: poroučí se jemu. :]

5. [: By mohl minúti, :]
   [: hořký kalich píti. :]

6. [: Anděl se mu zjevil :]
   [: a jemu oznámil. :]

7. [: Že má smrt podstúpit :]
   [: a tak svět vykúpit. :]

5. Ach, mamko, mamko

1. [: Ach, mamko, mamko,
   maměnko moja, :]
   kupte vy mně nové šaty,
   já se budu vydávati,
   ach, mamko, mamko,
   maměnko moja.

2. [: Ach, dcerko, dcerko,
   dceruško moja, :]
   nebuď pořád taká hlúpá,
   muž ti do zádú nabúchá,
   ach, dcerko, dcerko,
   dceruško moja.

6. Ach, oře, oře

1. Ach, oře, oře
   pánů pacholek,
   [: koně mu poháňá
   ten jeho synek. :]

2. Ach, oře, oře
   od meze k mezi,
   [: až se on dooře,
   kde milá leží. :]

3. Ach, leží, leží
   na třetí mezi:
   [: Pověz mně, má milá,
   co v tobě vězí. :]

4. Ach, vězí, vězí
   mé těžké hříchy,
   [: že sem si dělala
   z mládenců smíchy. :]

5. Mívala-li jsem,
   budu mít ješče,
   [: abych já věděla,
   proč mě Bůh tresce. :]

6. Ach, tresci, tresci
   žebra i kosti,
   [: enom mě nezklamej
   na poctivosti. :]

7. Ach, vojna, vojna

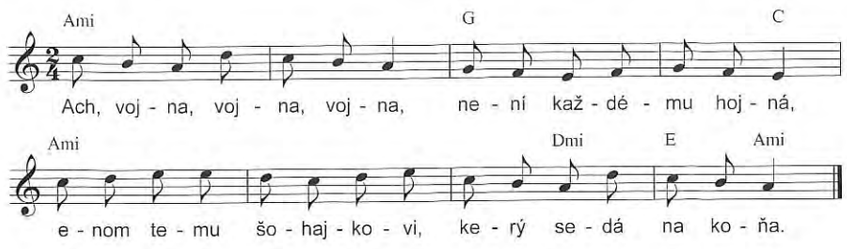

1. Ach, vojna, vojna, vojna,
   není každému hojná,
   enom temu šohajkovi,
   kerý sedá na koňa.

2. Na koníčka sednu,
   smrti se bát nebudu.
   Veznu svoju nejmilejší
   a s ňú bojovat budu.

3. A když přišli pod lindu,
   pod tu lindu vysokú:
   Slízej, milá, slízej z koňa,
   odpočinem si trochu.

4. Včil mně kážeš slízati,
   měl´ s mě nebrat od máti,
   začala si galánečka
   žalostně naříkati.

5. Nedaleko chodníčka
   teče dobrá vodička:
   Slízej, milá, slízej dolů,
   napójíme koníčka.

6. Naše vrané koníčky
   napily se vodičky:
   Sedej, milá, sedej na ně,
   pojedem pomalúčky.

7. Dyž do vojny přijeli,
   na holú zem si lehli,
   nepočalo ešče svítat,
   tambor začal bubnovat:
   S Pánem Bohem, moja milá,
   musíme mašírovat.

8. Vylez, milá, na dřevo,
   podívej se nalevo,
   uvidíš-li tam armádu
   a šohajka milého.

9. Nevidím tam žádného,
   enom svého milého
   a on sobě smutně vzdychá
   a krev teče od něho.

10. Ach, škoda mé mladosti,
    dvacet roků starosti,
    dyž já musím v cizím světě
    složit své mladé kosti.

11. Ach, mamulko má milá,
    dybyste to věděla,
    jak vysoko krev stříkala
    z mého mladého těla!

8. Aj, šel Franta

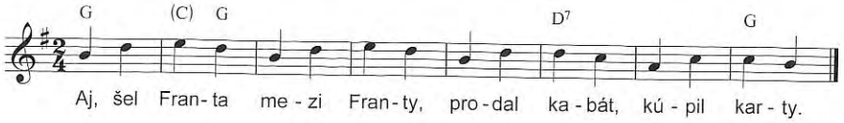

1. Aj, šel Franta mezi Franty,
prodal kabát, kúpil karty.

2. Lepší karty nežli kabát,
v karty si možeme zahrát.

9. Až půjdu z hospody

1. Až půjdu z hospody,
kdo mě vyprovodí?
[: Žádný, žádný, žádný,
nejsem tady známý. :]

2. Až půjdu podruhý,
kdo mě vyprovodí?
[: Žádná, žádná jiná,
jenom moje milá. :]

3. Andulka usnula,
pozor nedávala.
[: Jeníček šel přece,
utopil se v řece. :]

4. Klobouček zelený,
nechal na znamení,
[: že její potěšení
utopeno leží. :]

10. Běží psota přes hory

1. Běží psota přes hory,
   až jí nožky brněly;
   a tak sobě zazpívala,
   až ty hory zahřměly.

2. Potkala ju povaha:
   Kdes ty sestro, kdes byla?
   U takého hospodáře,
   co do poledňa léhá.

3. Staň, sedláče, staň hore,
   už je psota na dvoře.
   Než sedláček z lůžka slézl,
   psota byla v komoře.

povaha = váhavost, mizera

11. Blaze temu, kdo nic nemá

Volně

1. Blaze temu, kdo nic nemá,
   nestará se, kde co sková,
   večer lehne, ráno stane,
   žádný mu nic neukrade.

2. Bohatý má moc starostí,
   ale málo veselosti,
   my chudobní nic nemáme,
   vesele si zazpíváme.

Druhá sloka - archiv CMO.

12. Bože můj nebeský

1. Bože můj nebeský
   jak mně je hrubě zle,
   [: kdo mě nevychoval, :]
   ten mně rozkazuje.

2. A kdo mě vychoval,
   leží v černej zemi,
   [: ten by rozkazoval, :]
   vjec to možné není.

3. Ach rodiče milí,
   vy ste pochovaní,
   [: vy o tem nevíte, :]
   jaké mám súžení.

4. Súží mě chudoba,
   nemám místa svého,
   a já dycky prosím
   Pána Boha svého,
   by mě dal místečko
   u Jána svatého.

13. Bože můj, Otče můj

1. Bože můj, Otče můj,
   jak je ten svět zmotaný,
   co vystójí, co vystójí
   ubohý poddaný.

2. Každý ho sužuje,
   platu nepopravuje,
   neb si myslí, neb si myslí,
   že věčně panuje.

3. Ať sedlák nebo pán,
   každý musí umříti,
   každý musí v černé zemi
   uhníti, uhníti.

14. Co by ně Pánbů dal

Volně

1. Co by ně Pánbů dal
takovú děvečku,
ja, takovú děvečku,
co by sama byla
syna porodila
a zas panenkú byla.

2. Co by ně Pánbů dal
takového koňa,
ja, takového koňa,
co by věděl orat
bez biča aj oprat,
až budu mašírovat.

Druhá sloka - archiv CMO.

15. Co ty, Mařenko, co ty děláš

1. Co ty, Mařenko, co ty děláš,
že ty nade mnou stále naříkáš?
Co ty, Mařenko, co ty děláš,
že nade mnou stále pláčeš?

2. Neplač, Mařenko, platno néni,
musím si hledat jiné potěšení.
Neplač, Mařenko, platno néni,
musím si hledat holku jinou.

3. Vzkaž pozdravovat mou rodinu,
že mám za ženu tu černou hlínu.
Vzkaž pozdravovat mou rodinu,
že mám za ženu tu černou zem.

4. Svojí Andulce pošlu psaní,
zůstaň mně věrná, moje potěšení.
Svojí Andulce pošlu psaní,
zůstaň mně věrná, moje milá.

5. [: Zkaž pozdravovat mého bratra,
že mojí smrtí je vinna matka. :]

6. [: Uvadla růže mé mladosti,
my se sejdeme až na věčnosti. :]

16. Co, sedláci, co děláte

1. [: Co, sedláci, co děláte,
koně máte, neoráte? :]
Ref.: [: Růžičko červená,
ps pjáradá,
má milá se hněvá,
co z toho má? :]

2. [: Znám já jednu kopaninu,
nasel sem tam rozmarýnu. :]
Ref.: Růžičko červená...

3. [: Rozmarýna mně nezešla,
má Andulka za mnú přišla. :]
Ref.: Růžičko červená...

4. [: Přišla za mnú do maštale,
mezi štyry vrané koně. :]
Ref.: Růžičko červená...

5. [: Koníčky se odvázali,
moji milou pošlapali. :]
Ref.: Růžičko červená...

6. [: Pošlapali po boce,
bylo jí znát i podkovce. :]
Ref.: Růžičko červená...

7. [: Pošlapali ji tak tuze,
že jí nikdo nepomůže. :]
Ref.: Růžičko červená...

17. Černé oči, proč pláčete

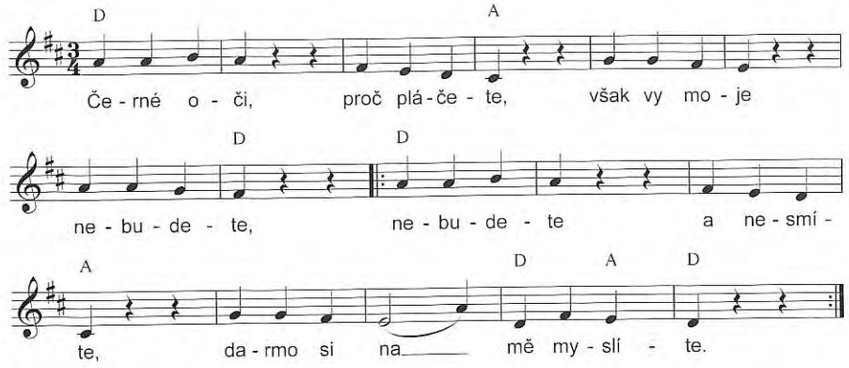

1. Černé oči, proč pláčete,
však vy moje nebudete,
[: nebudete a nesmíte,
darmo si na mě myslíte. :]

2. Má matička chudá byla,
tá mě těžko vychovala,
[: můj tatíček ještě chudší,
ten milovál černé oči. :]

18. Červená růžičko

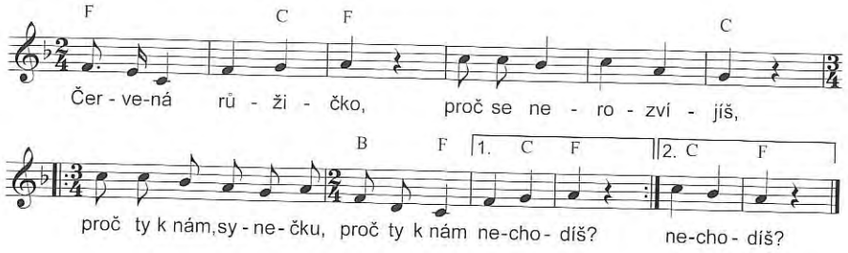

1. Červená růžičko,
proč se nerozvíjíš,
[: proč ty k nám, synečku,
proč ty k nám nechodíš? :]

2. Kdybych k vám byl chodil,
byla bys plakala,
[: za rok, za dvě léta
byla bys chovala. :]

3. Za rok, za dvě léta
bude z tebe žena
[: a mně se potáhne
šable od řemena. :]

4. Šable od řemena,
boty viksovaný,
[: vzpomeneš, zapláčeš,
na mé milování. :]

5. Na mé milování,
na svoji dobrotu,
[: že jsem k vám chodíval
každičkou sobotu. :]

6. Každičkou sobotu,
sedumkrát za týden,
[: můžeš, milá, vědět,
že to byl každý den. :]

19. Děvčata do Vídně

1. Děvčata do Vídně pospíchají,
lehké živobytí tam hledají,
dělat se jím nechce,
[: jen špacírovat chce :]
s vojákama.

2. Do Vídně pospíchá jako dáma,
za nějaký čas je z ní fláma,
dělat se jí nechce,
[: jen špacírovat chce :]
s vojákama.

20. Děvčičko švarná

1. Děvčičko švarná,
povez do mlýna,
[: málo nebo moc, :]
jen přivez na noc.

2. Mírek neberu,
pěkně zemelu,
eště si s tebú,
mé potěšení
chvílenku sednu.

21. Dolina, dolina

1. Dolina, dolina,
malá dolinečka,
[: jak ně zavoněla :]
přespolní děvečka.

2. Ani ně nevoní
rozmarýn vonička,
[: jak ně zavoněla :]
přespolní děvečka.

Textová varianta:

1. Ani ně nevoní
z rozmarýnu věnec,
[: tajak ně zavoněl :]
přespolní mládenec.

2. Studená rosenka
tej noci padala,
[: když sem za synečkem :]
dvéře zavírala.

3. Studená jako led,
nemožu zapomnět,
nemožu, synečku,
sivý holubečku,
na tebe zapomnět.

4. Už sem zapomněla
na koho sem chtěla,
[: na tebe, synečku, :]
leda bych musela.

22. Dovolte nám, chaso mladá

1. Dovolte nám, chaso mladá,
aby nám muzika hrála,
aj, dovolte nám, [: dovolte, :]
anebo nás ven [: vyhoďte. :]

2. Počali nám dovolovat,
nás z hospody vyhazovat,
a brzy by nám [: nebylo, :]
dveří, oken [: postačilo. :]

23. Ej, lásko, lásko

1. Ej, lásko, lásko,
ty nejsi stálá,
[: jak ta voděnka
mezi břehama. :]

2. Voda uplyne,
láska pomine,
[: jako lísteček
na rozmarýně. :]

3. Vystavím klášter
mezi horama,
[: tam budu bývat
bez milováňá. :]

4. Bez milováňá
tam budu bývat,
[: nedám se věcej
panenkám klamat. :]

24. Ej, sivé voly

1. Ej, sivé voly,
   sivé voly,
   co mě hlavěnka
   [: tuze bolí. :]

2. Ej, bolí, bolí,
   pobolívá,
   že mně děvčinka
   [: vypovídá. :]

3. Ej, dyž vypoví,
   bude jinší,
   bude děvčinka
   [: upřímnější. :]

4. Ej, dyž vypoví,
   bude jiná,
   bude děvčinka
   [: bohumilá. :]

25. Hnala Anka krávy

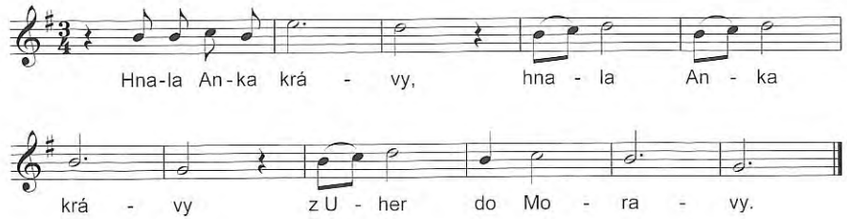

1. [: Hnala Anka krávy, :]
   z Uher do Moravy.

2. [: Pod jaborem sedla, :]
   orla tam uhlédla.

3. [: Ach, ty milý orle, :]
   kde sú krávy moje?

4. [: Já sem jich neviděl, :]
   enom sem jich slyšel.

5. [: Jak pěkně cingaly, :]
   jak by husle hrály.

6. [: Jak by Janoškovi :]
   křivdu žalovaly.

26. Hore hájek

1. Hore hájek, hore
ten zelený hájek,
pověz mně, má milá,
kde máš marijánek?

2. Já mám marijánek
v zahrádce na hřádce,
ale ne pro tebe,
pro jiné mládence.

3. Pro jiné mládence
co sú za horama,
aby nepravili,
že nemám galána.

4. A já mám galána
do svatého Jána
a po svatém Jáně
sbohem, můj galáne.

27. Chovejte, matičko

Verbuňk

1. Chovejte, matičko,
chovejte Janíčka,
na vojnu veznú ho.
Až vám ho odvedú,
bude mašírovat
daleko a dlúho.

2. Bude mašírovat
daleko a dlúho,
až k samej Břeclavi.
On se vám navrátí,
až se v téj Moravě
voděnka zastaví.

28. Já týmto chodníčkem nepůjdu

1. Já týmto chodníčkem nepůjdu,
   já bych tam zablúdila.
   Pase tam můj milý
   štyry koně vraný,
   já bych ho zarmútila.

2. Skázala chudobná panenka,
   skázaly bohaté dvě.
   Lepší je ta jedna,
   panenka chudobná,
   nežli ty bohaté dvě.

3. Bohatá panenka je hezká,
   pokud ju matka strójí,
   a jak se dostane
   od matky přes pole,
   ledvá od špiny chodí.

29. Ja, cos mně to, milá

1. Ja, cos mně to, milá,
   za pérečko dala,
   modrá fialenka
   z něho vykvétala.

2. Modrá fialenka
   velice voňavá,
   moja frajérenka
   všecka uplakaná.

3. Co pláčeš, naříkáš,
   galánečko o mě,
   šak já ti dojedu,
   až bude po vojně.

30. Jede dragún

1. Jede dragún z hájku,
   volá na dragúnku:
   Poď sem, malá dragúnečko,
   půjdem na gořalku,
   basom fikom, terentetéš,
   půjdem na gořalku.

2. Já, dragúnka malá,
   mezi dragúnama,
   dragúnů je škadrona
   a já jenom sama,
   basom fikom, terentetéš
   a já jenom sama.

3. Kdyby bylo ještě
   těch dragúnů dvěstě,
   já bych se jim postavila
   jako švarné děvče,
   basom fikom, terentetéš,
   jako švarné děvče.

31. Jede Ševčík

1. Jede Ševčík s Bzenčankú,
   hojása hojalia,
   veze trečav oharků,
   hojása hoj.

2. V jednej ruce má fajku,
   hojása hojalia,
   v druhej flašku s gořalkú,
   hojása hoj.

trečav = káď

32. Jedú chlapci

Verbuňk

1. Jedú chlapci, jedú
   hore od Strážnice,
   [: I: až tam za Myjavú :I
   hledajú děvčice. :]

2. Za kerú to idú,
   o kerú se bijú?
   [: I: Pro kerú, můj Bože, :I
   slobodu stratijú? :]

33. Kdo má zlú ženu

1. Kdo má zlú ženu v neděli,
   nech jde do lesa v pondělí,
   v úterý na ňu kyj chystej,
   ve středu jí ním vytřískej.

2. Ve štvrtek bude stonati,
   v pátek bude umírati,
   v sobotu bude umrlá,
   to bude novina dobrá.

3. V nedělu půjdem namlúvat,
   v pondělí o věno smlúvat,
   v úterý budeme zváti,
   ve středu s nevěstú hráti.

4. Ve čtvrtek zbijeme volky,
   zazveme na ně pacholky,
   v pátek se svadba dokoná,
   v sobotu žena hotová.

5. Jak jsem chtěl, tak se mně stalo,
   peněz mně málo zostalo.
   Skazím-li druhú mršinu,
   chcu vám nachystat hostinu.

34. Když sem já šel od svéj miléj

1. [: Když sem já šel od svéj miléj,
byl měsíček vysoko, :]
[: milá na mě pozerala,
jsem-li já už daleko. :]

2. [: Když sem já byl na půl míle,
ještě na mňa volala: :]
[: Vrať se ty můj najmilejší,
prenocuj tu do rána. :]

3. [: Já som sa jí vyhováral,
že som tu aj s koníčkom, :]
[: ona si utírala očka
bílým šátečkom. :]

4. [: Můj koníček čtarobraný,
na něm pěkná čabraka, :]
[: sbohem tady zostávejte,
vy medlovské děvčata. :]

35. Když sem já šél včerá

1. Když sem já šél
včerá ráno od milenky,
cinkaly mně,
[: cinky, břinky,
podkověnky, :]
když sem já šél
včerá ráno od milenky.

2. Když sem já šél
včerá ráno z Hodonína,
vyrostla mně
za klobúčkem rozmarýna,
rozmarýna bílým kvete,
to sem dostál
včerá ráno od děvčete.

36. Košulenka tenká

Volně

1. Košulenka tenká
   na břehu ležala,
   snáď ses, milý, kúpál,
   dyž byla neděla.

2. Já sem se nekúpál,
   já sem koně brodíl,
   snáď ně milý Pánbů
   do téj vody hodíl.

3. Do téj vody hodíl,
   do téj hlubočiny,
   že sem si nevšímál
   chudobnej děvčiny.

4. Chudobná děvečka
   pro Boha prosila,
   vem si ně synečku,
   abych neslúžila.

5. Chudoba, chudoba,
   ta je temu vinna,
   miloval by šohaj,
   brání mu rodina.

37. Křepelila malá křepelenka

1. Křepelila malá křepelenka,
   křepelila překrásná panenka.

2. Křepelil s ňú malý krahulíček,
   křepelil s ňú překrásný Janíček.

3. Co tu děláš, malá křepelenko,
   co tu děláš, překrásná panenko?

4. Viju vínky, malý krahulíčku,
   viju vínky, překrásný synečku.

5. Dej mně jeden,
   malá křepelenko,
   dej mně jeden
   překrásná panenko.

6. Já ti nesmím mého vínka dáti,
   láli by mně otec aji máti.

7. Dyž ti bude otec, máti láti,
   přijdi ke mně křivdu žalovati.

8. Já tě budu věrně milovati,
   až se budú hory zelenati.

9. Křepelila nad lúkú zelenú,
   zobala tam jetelinku drobnú.

10. Ešče se jí dosti nenajedla,
    pravú nožkú si ju pomrvila.

11. Křepelila nad studňú srúbenú,
    popíjala voděnku studenú.

12. Ešče se jí dosti nenapila,
    levú nožkú si ju zakalila.

Textová varianta:

2. sloka:
   Přiletěl k ní malý krahulíček,
   přiletěl k ní překrásný Janíček.

8. sloka:
   Já tě budu věrně litovati,
   až se budeš po zemi spínati.

38. Líbám já tento kříž svatý

1. Líbám já tento kříž svatý,
   na němž je Ježíš rozpjatý.

2. Líbám tebe, ó, Ježíši,
   draho's vykúpil mú duši.

3. Děkuji tobě za všecko,
   dal's probodnút své srdečko.

4. Jesu Christe, netrestej nás,
   tvá matička prosí za nás.

5. Prosí tebe: Ó, synáčku,
   nerač trestat svú ovčičku.

6. Vztáhni, Christe, svú ručičku,
   a požehnej mú dušičku.

39. Mám já zahrádečku trněnú

1. Mám já zahrádečku trněnú,
   kolem dokolečka pletenú,
   a v ní rozmarýn, o něm dobře vím,
   sem ho sázela.

2. Dyž sem ten rozmarýn sázela,
   všecky mládence sem pozvala,
   enom jednemu, mému milému,
   sem ho nedala.

3. On se na to tuze rozhněval,
   a co on mně na truc udělal.
   Tancovat nevzal, vína nezavdal.
   To mně udělal.

4. Nekerá panna se nastrójí,
   ide do hospody, tam stójí
   někde u dveří, kde není žádný,
   enom šenkýři.

5. Měla bych já tady vzadu stát,
   já se pujdu radši dom vyspat,
   budu červená jako malina,
   kerá je zralá.

40. Mám já ženušku

1. Mám já ženušku mladú,
nechce líhávat se mnú,
[: dal sem jí dělati,
do dřeva sekati,
postel pěknú dubovú,
aby líhala se mnú. :]

2. Naše panimáma chce,
abych si vzala vdovce,
[: že vdovec nepije
a ženu nebije,
že má čistý žalúdek,
jak ten sivý holúbek. :]

3. A já přec nechci vdovce,
že má jenom půl srdce,
[: vdovec má půl srdce,
půl ho dal nebožce,
mládeneček má celý,
ten se se mnú rozdělí. :]

41. Měl sem ščestí

1. [: Měl sem ščestí,:] na rozcestí.
Měl sem ščestí na rozcestí,
potkalo mě dívča hezký.

2. [: Potkalo mě,:] neznalo mě.
Potkalo mě, neznalo mě,
zanďa za mě, volalo mě.

Textová varianta (A 1346/1-15):

1. Měl jsem štěstí na rozcestí,
potkalo mě děvče hezký,
potkalo mě, neznalo mě,
přijdu blíže, volá na mě.

2. Dej mně, milý, co je mého
a já ti dám, co je tvého,
dej mně, můj milý, šáteček
a já ti dám prstýneček.

42. Moja žena, to je žena

1. Moja žena, to je žena,
   navařila kapusty,
   abych já byl tak tlustý,
   jak je ona, jak je ona.

2. Není možná, není možná,
   abych já byl tak tlustý
   z ledajakej kapusty,
   jak je ona, jak je ona.

43. Můj milý Janíčku

1. Můj milý Janíčku,
   černé oči máte,
   a já se vás bójím,
   že mě oklamáte.

2. Neboj se, Nanynko,
   mého oklamání,
   nedal by mně Pán Bůh
   žádné požehnání.

3. Žádné požehnání
   na mojem statečku,
   že sem já oklamal
   chudobnú děvečku.

4. Chudobná děvečka,
   ta jiného nemá,
   enom tú poctivosť,
   kerú si zachová.

44. Musím domů jíti

1. [: Musím domů jíti, :]
   [: nemám za co píti. :]

2. [: Šenkýřka neznámá, :]
   [: na zvírku nedává. :]

zvírka = dluh, úvěr

45. Na mšu svatú zvonijú

1. [: I:Na mšu svatú zvonijú,:I panenky se strojijú. :]
2. Všecky idú pod věnci a za nimi mládenci.
3. Jenom jedna nebyla, pro věnec se vrátila.
4. Do zahrady vkročila, tři růžičky utrhla.
5. Tři růžičky utrhla, tři věnečky uvila.
6. První vínek zavíjá, kněz mšu svatú začíná.
7. Druhý vínek zavíjá, kněz svůj kalich pozvíhá.
8. Třetí vínek zavíjá, kněz mšu svatú zavírá.
9. Do kostela běžela, mšu svatú omeškala.
10. Potkal tě ju jeden pán, a to byl ten dábel sám.
11. Kam, děvečko, kam ideš, do kostela nepřindeš.
12. Du, pane, do kostela. Mšu svatú sem zmeškala?
13. Mšu svatú si zmeškala, kázání neslyšela.
14. Skoč, děvečko, na kamen a z kamena na třemen.
15. A z třemena na můj kůň, pojedeme na hrad můj.
16. Pojedeme do pola, kde's jak živa nebyla.
17. Ke kostelom přijeli, zdaleka vyhýbali.
18. K šibenicám přijeli, zdaleka se klaňali.
19. Co to, pane, děláte, kostelom vyhýbáte?
20. Kostelom vyhýbáte, šibenicám se klaňáte?
21. To jsú naše kostely, by ste hříšní věděli.
22. A kdy k peklu přijeli, na dveře udeřili.
23. Otevřte, tovaryši, vezem vám tělo i duši.
24. Postavte jí stolicu, dejte jí vína sklenicu.
25. Ponýprv se napila, modrý plamen pustila.
26. Po druhé se napila, červený plamen pustila.
27. Po třetí se napila, bílý plamínek pustila.
28. Otevřte okynečko, ať si ochladím srdýčko.
29. Kdy si chtěla chladiti, měla's dobře činiti.
30. Kdo je tady z Moravy, od mamulky z tej strany?
31. Zkažte tam mé mateři, ať mě nečeká k večeři.
32. Ani zítra k obědu, že už já věc nedondu.
33. Ješče jednu dceru má, ať jí vůle nedává.
34. Jako mně ju dávala, kam sem se smutná dostala!
35. Proč, zvony, nezvoníte, snad už o mně nevíte?
36. Jak ti máme zvoniti? nechtěla's nás slyšeti.
37. Kohúti nezpíváte, snad už o mě nedbáte?
38. Jak ti máme zpívati? Nechtěla's nám sypati.

46. Na starobrněnské radnici

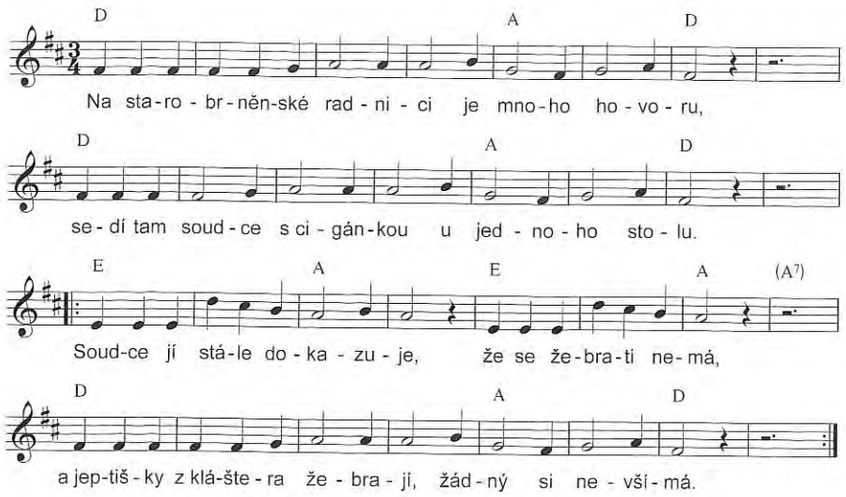

1. Na starobrněnské radnici
je mnoho hovoru,
sedí tam soudce s cigánkou
u jednoho stolu.
[: Soudce jí stále dokazuje,
že se žebrati nemá
a jeptišky z kláštera žebrají,
žádný si nevšímá. :]

2. Když chudobná děva poklesne
a matkou se stane,
hned na ni lidé ukazují,
že je to neslušné.
[: Když ale některý velebný pán,
stane se tatíčkem sám,
stalo se tak z vůle boží,
žádný si nevšímá. :]

47. Na tej naší věži

1. Na tej naší věži
dvanáct hodin bije,
[: moja nejmilejší
košulenku šije. :]

2. Pro koho ju, milá,
pro koho ju šiješ?
[: Pro tebe, synečku,
až pomašíruješ. :]

3. Až pomašíruješ
z Peštu do Budína,
[: tam si dáme nalit
červeného vína. :]

4. Červené vínečko
ve sklenici skáče,
[: moja galánečka
kudy chodí, plače. :]

5. Opravdu, má milá
opravdu's plakala?
[: Opravdu, synečku,
co bych zapírala. :]

48. Na tej vojně

1. [: I:Na tej vojně,:I
   tam je hojně, :]
   [: dají koníčka
   pod šohajíčka,
   to je dobře,
   to je dobře. :]

2. [: I:Neplač milá,:I
   neplač pro mě, :]
   [: mě nechytali,
   mě nelapali,
   já sem se dal
   dobrovolně. :]

3. [: I:Vojáci sú:I
   velcí páni, :]
   [: mají koníčky,
   vrané koníčky,
   a ocelové
   šabličky. :]

Druhá a třetí sloka - archiv CMO.

49. Na tem hruškovickém mostě

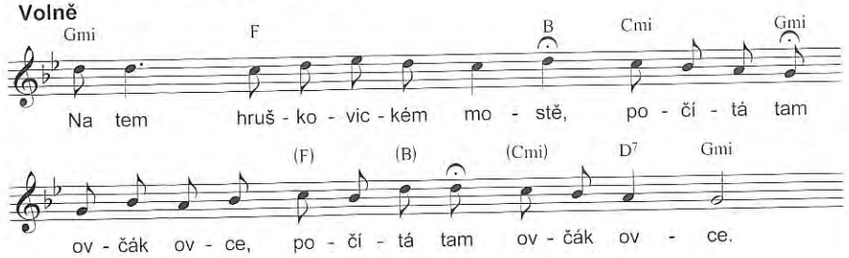

1. Na tem hruškovickém mostě,
   [: počítá tam ovčák ovce. :]

2. Jedna se mu z nich ztratila,
   [: která napřed chodívala. :]

3. Esli já téj ovce nemám,
   [: já ty druhé všecky prodám. :]

4. Prodám ovce, kúpím krávu,
   [: dám peníze do cimbálu. :]

5. Prodám krávu, kúpím voly,
   [: peníze dám do hospody. :]

Píseň v Sušilově sbírce
patrně omylem uvedena
pod názvem
Na tom holešovském mostě.

50. Na tem našem dvoře

Volně

1. Na tem našem dvoře,
   to je voda, Bože.
   Kdo se jí napije,
   zapomnět nemože.

2. Napil se jí, napil
   šohajíček zrána.
   Nemohl zapomnět
   do svatého Jána.

3. Do svatého Jána,
   do svaté Trojice.
   Nemohl zapomnět
   své švarné děvčice.

51. Na tem našem poli

1. Na tem našem poli,
   studánečka stojí,
   [: až tá voda vyschne,
   tenkrát budem svoji. :]

2. Voda nevysychá,
   ale jí přibývá,
   [: nebude to, milý,
   nebude to nikdá. :]

52. Na tých našich lúkách

1. [: Na tých našich lúkách,
   našel sem tam tam dukát, :]
   [: kdo mi ho promění,
   milá doma není. :]

2. [: Zajdu do hospody,
   kde cigáni hrají, :]
   [: ti mně ho promění,
   ti peníze mají. :]

3. [: Když ho nepromění,
   dám ho do cimbála, :]
   [: muzika bude hrát
   do bílého rána. :]

4. [: Do bílého rána,
   až sluníčko vyjde, :]
   [: až pro mě má milá
   matinka přijde. :]

5. [: Poď, synečku, domů,
   zanechej cigánů, :]
   [: cigáni ať hrají,
   roboty nemají. :]

6. [: A ty máš, synečku,
   oračku, kopačku, :]
   [: nemožeš milovat
   černú cigánečku. :]

U rytíře Smetany - Osvětimany

POSEZENÍ U CIMBÁLU

* 000001

8 Kčs

53. Na zahrádce kvítí

1. Na zahrádce kvítí rvala,
   přežalostně naříkala:
   Škoda, synečku, škoda tě,
   jedú Francúzi, veznú tě.

2. Jede Francúz třema koňmi,
   žáden se mu neubrání;
   braň se, synečku, obuškem,
   já tě zastinu fěrtuškem.

3. Fěrtúšek mi nespomože,
   přecej musím, milý Bože,
   dám si obušek na uško,
   buď už tu sbohem, Maruško.

4. Jede synek, jede pryče,
   vzal mi od srdečka klíče,
   aj, od srdečka mojeho,
   jede do kraja cizího.

5. U studýnky vodu brala,
   přežalostně naříkala:
   Ach, Bože, Bože, Bože můj,
   kdy se mi vrátí synek můj?

54. Nad Javořinú, nad tú dolinú

1. [: Nad Javořinú,
nad tú dolinú, :]
[: žala má milá,
mé potěšení,
trávu zelenú. :]

2. [: Jak ju nažala,
tak navázala, :]
[: poď na mě pomoct,
mé potěšení,
nemožu sama. :]

3. [: Jak jí pomáhál,
tak jí povídál, :]
[: holčinko, čí si,
máš modré oči,
k vám bych chodíval. :]

4. [: Jak já ti povím,
vždyť sama nevím, :]
[: l:kolik se bije:l
na věži hodin. :]

5. [: Já se tě neptám
na tvé hodiny, :]
[: l:radš bych se dostál:l :]
do tvé rodiny. :]

6. [: Holčinko švarná,
povez do mlýna, :]
[: l:málo nebo moc:l
jen přivez na noc. :]

7. [: Múky neberu,
dobře semelu, :]
[: enom si s tebú
mé potěšení
chvilčičku lehnu. :]

55. Nádborovské pole široko zorané

1. Nádborovské pole
široko zorané,
[: vypustil syneček
štyry koně vrané. :]

2. Vypustil, vypustil,
nemože je chytnút,
[: nemože syneček
od milý odvyknút. :]

3. Nemožem, nemožem
a jak si pomožem,
[: moja galánečka
probodla se nožem. :]

4. Probodla se nožem
pro jedno slovíčko,
[: že sem jí neřekl:
Sbohem, galánečko. :]

5. Řekl sem jí, řekl,
ale potichučky,
[: by to neslyšely
jiné galánečky. :]

6. Galánečky štyry,
o co ste se bily?
[: O tebe, synečku,
že sme tě lúbily. :]

7. Lúbina, Lúbina,
překrásná dědina,
[: namluvila sem si
jedný vdovy syna. :]

8. Jedný vdovy syna,
bylo mu jméno Jan,
[: aj, bože, rozbože,
to býl milý galán. :]

Nádborové = název tratě

56. Napi se, synečku

1. Napi se, synečku,
   napi se zhluboka.
   Nevím, esli se sejdeme
   od dneška do roka.

2. Napi se, synečku,
   napi se ješče víc.
   Nevím, esli se sejdeme
   od dneška za měsíc.

57. Nasela sem marijánku

1. [: Nasela sem marijánku, :]
   do zahrádky po záhonku.

2. [: Nasela sem zeleného, :]
   pro synečka, pro milého.

3. [: U Vrtalů hezký synek, :]
   bude trhat marijánek.

4. [: U Kosného hezké děvče, :]
   bude trhat boží dřevce.

58. Nebudem, nebudem

1. Nebudem, nebudem
na Moravě bývat,
[: protože nesmíme
dvě ženušky mívat. :]

2. Chtěl sem mět dvě ženy
a už nemám žádnú,
[: protože včil už mám
svú kapičku práznú. :]

3. Nalej ně šenkýřko
to bílé vínečko,
[: dyž se ho napiju,
jedno je ně šecko. :]

Druhá a třetí sloka - archiv CMO.

59. Neošidil sem se jako na ženě

1. [: Neošidil sem se
jako na ženě, hej, :]
[: volky možu prodat,
koně zahandlovat,
ale ženu ne. :]

2. [: Naše vrata vrzajú,
já je zalévám, hej, :]
[: studenú vodičkú,
švarný šohajíčku,
že tě ráda mám. :]

60. Nepij, Janku

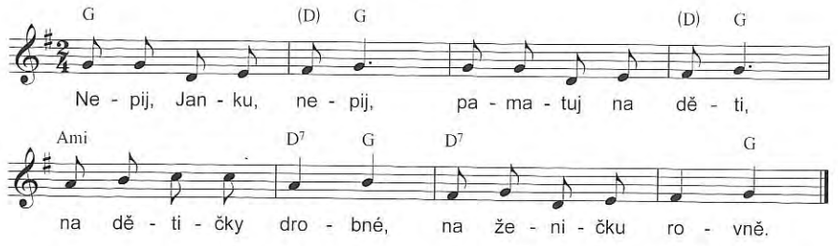

1. Nepij, Janku, nepij,
   pamatuj na děti,
   na dětičky drobné,
   na ženičku rovně.

2. Nepij, Janku, nepij,
   chalupa ti letí,
   zabije ti ženu,
   aj ty drobné děti.

61. Odpusťte, ševc umřel

1. Odpusťte, ševc umřel,
   kam duše půjde,
   bude mět očistec
   na suchej vrbě.

2. Na suchej vrbičce,
   u suchej vody,
   že nedělál boty,
   chodil do hospody.

3. Neumřel, neumřel,
   on enom dříme,
   poďme mu zazpívat,
   my ho obudíme.

4. Kdo ti dá na rubáš,
   na bílé gatě,
   staň hore, ševčíčku,
   došla bída na tě.

Druhá a čtvrtá sloka
se zpívají o kvintu výš.

62. Okolo Buchlova

1. Okolo Buchlova
   veliká inovať,
   staral se syneček,
   kde bude nocovat.

2. A u tech súsedů
   majú červený stůl,
   tam bude, synečku,
   tam bude nocleh tvůj.

63. Pase šohaj koně

1. Pase šohaj koně
   na zelenej lúce,
   na zelenej otavě;
   dala mu děvečka
   pavího pérečka
   za klobúček na hlavě.

2. Ach, škoda, přeškoda
   pavího pérečka,
   že sem já ho polámál;
   eště je škodnější
   mojej nejmilejší,
   že sem já ju oklamál.

64. Počkej, šohajíčku

1. [: Počkej, šohajíčku, :]
   [: zaplať ně voničku. :]

2. [: Budu na tě volat, :]
   [: až pojedeš orat. :]

65. Pod horú dolina

1. Pod horú dolina
   a v ní jeřabina,
   slobodná děvečka
   porodila syna.

2. Stójí ona, stójí,
   matky svej se bójí,
   a tatíčka svého,
   aj Boha milého.

3. Nemosíš se báti
   otca ani máti,
   ale svojej lásky
   možeš litovati.

4. Naučila sem se
   mládence milovat,
   ale to nemožu,
   svej lásky litovat.

5. Synáček má líčka
   jak tá jeřabina,
   snáď ho milý Pán Bůh
   bude mět za syna.

66. Poslal Sobol psaní

1. [: Poslal Sobol
psaní Socholovi, :]
[: aby dělal mosty, :]
aj, z Uher do Moravy.

2. Sochol mu odepsal,
že je to těžká věc,
že už leží Turka
okolo Prešpurka
aj, nepřemožená moc.

67. Pošla děvečka do jezírečka

1. Pošla děvečka
do jezírečka
pro vodu studenú;
utrhla sobě
za kordulenku
rezetku zelenú.

2. Švarný šohajek
na vraném koni
jede naproti ní.
Dej mně, děvečko,
dej tu růžičku,
ona pěkně voní.

68. Proč, kalino

Volně

1. [: Proč, kalino,
   v struze stójíš?:]
   Snad se tuze
   sucha bójíš?

2. [: Já se sucha
   nic nebójím, :]
   kde sem zrostla,
   tady stójím.

3. [: Proč, kalino,
   neprokvétáš, :]
   malinama
   nezasedáš?

4. [: Já sem dávno
   prokvétala :]
   červenýma
   malinama.

5. [: Zvrchu vrabci
   obzobali, :]
   zdola panny
   oblámaly.

6. [: Oblámaly
   na kytečky, :]
   mládenečkom
   za klobúčky.

69. Proč, krušinko

1. [: Proč, krušinko,:] v břehu stójíš?
   Proč, krušinko, v struze stójíš,
   snad se velkej vody bójíš?

2. [: Ja, co bych se:] vody bála,
   ja, co bych se vody bála,
   dyž jsem růstla kraj Dunaja.

3. [: Zvrchu ptáci:] ozobali,
   zvrchu ptáci ozobali,
   zdola panny olámaly.

4. [: Olámaly:] na voničky,
   olámaly na voničky,
   mládenečkom za klobúčky.

70. Přiletěla vrána

Přiletěla vrána, sedla na trní,
přiletěla straka, sedla vedle ní.
Mysliveček poskakuje
a flintičku natahuje,
[: že ju, že ju, :] zastřelí.

71. Putovali hudci

1. [: Putovali hudci, :]
   [: tří švarní mládenci. :]
2. [: Putovali polem, :]
   [: rozmlúvali spolem. :]
3. [: Uhlédli tam dřevo, :]
   dřevo jaborové,
   na husličky dobré.
4. [: Poďme my ho sťati, :]
   [: huslí nadělati. :]
5. [: Budú z něho, budú, :]
   [: troje húsle hlasné. :
6. [: Ponýprv zarúbli, :]
   [: dřevo zesinalo. :]
7. [: Po druhý zaťali,:]
   [: dřevo zaplakalo. :]
8. [: Po třetí zaťali, :]
   [: dřevo promluvilo. :]
9. [: Nerúbejte, hudci, :]
   [: přešvarní mládenci. :]
10. [: Nejsu já to dřevo, :]
    [: su já krev a tělo. :]
11. [: Kořen vykopejte, :]
    [: otci mě dodejte. :]
12. [: Otcovi na radosť :]
    [: a matce na žalosť. :]
13. [: Ta mě zaklnúla, :]
    [: dyž sem vodu brala. :]
14. [: Ostaň, dcero, ostaň, :]
    jaborem vysokým,
    lístečkem širokým.
15. [: Ó, neščasná máti, :]
    [: která klne děti. :]

Textová varianta:

10. sloka:
    [: Nejsu dřevo žádné, :]
    [: než su děvče švarné. :]

72. Sadila, sadila fialinku v rolí

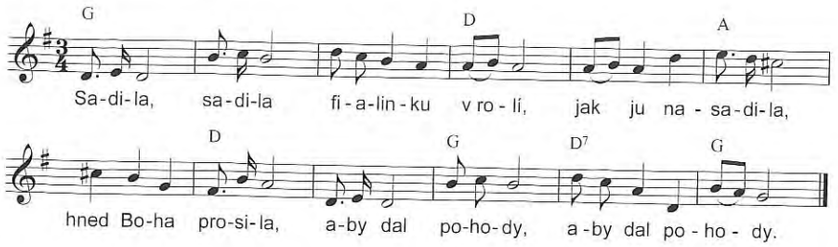

1. [: Sadila :] fialinku v rolí,
   jak ju nasadila,
   hned Boha prosila,
   [: aby dal pohody. :]

2. Nepřišlo deštíčka,
   ni žádná rosička,
   [: tak se neujala
   modrá fialečka. :]

73. Slunečko zachází za keř malenový

1. Slunečko zachází
   za keř malenový,
   zkažte tam dobrú noc
   mému frajerovi.

2. Zkazuje, zkazuje,
   ale ne na dlúze.
   je tuze nemocná,
   do večera umře.

3. Už nám ta děvinka,
   už nám zahynúla,
   slunečko a láska,
   ta ju ukosila.

4. Žala milá, žala,
   zralé žito žala,
   ale ju nezralú
   smrtolka sežala.

Nápěv shodný
s písní č. 92 Voňavý, voňavý.